

Årsberättelse

2020

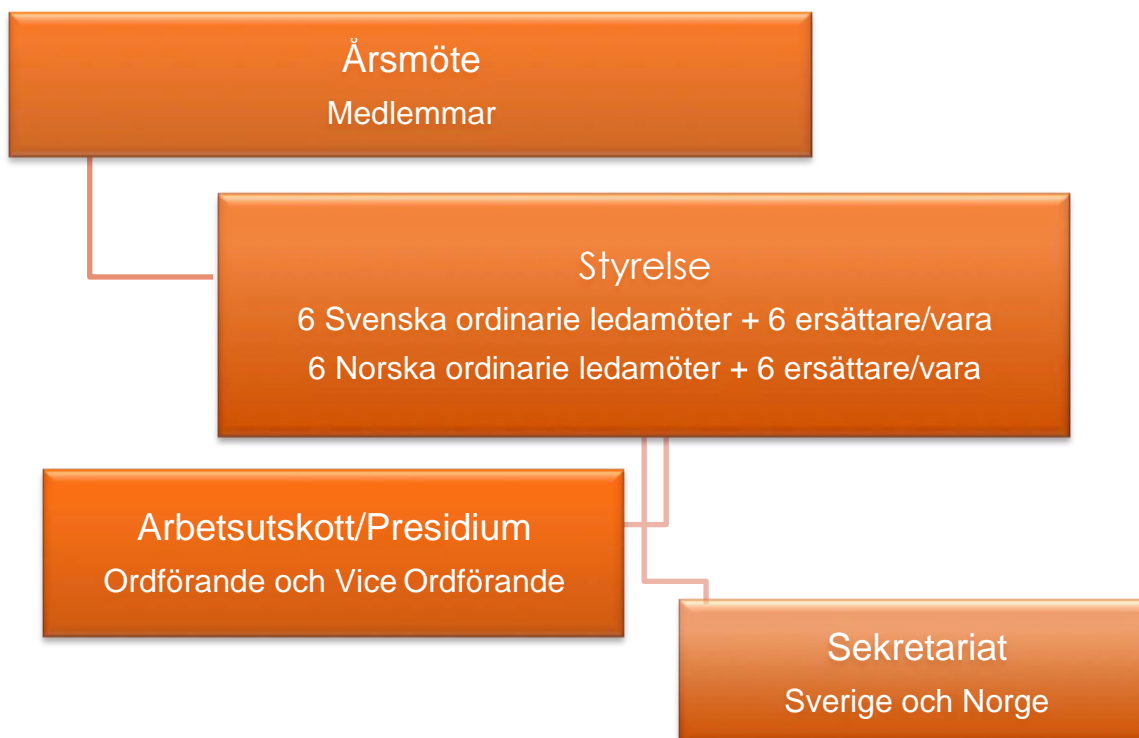
1 MidtSkandias organisation

1.1 Medlemmar

KOMMUNER & FYLKE (N)	KOMMUNER & REGION (S)	FÖRETAG/ORG NO OCH SV
Nordland Fylkeskommune	Region Västerbotten	Västerbottens Handelskammare
Alstahaug Kommune	Dorotea Kommun	Rana Utviklingsselskap AS
Brønnøy Kommune	Lycksele Kommun	Ranaregionen Naeringsforening
Grane Kommune	Åsele Kommun	
Hattfjelldal Kommune	Vännäs Kommun	
Hemnes Kommune	Sorsele Kommun	
Rana Kommune	Storumans Kommun	
Lurøy Kommune	Umeå Kommun	
Nesna Kommune	Vindelns Kommun	
Vevelstad Kommune Sømna kommune	Vilhelmina Kommun (utträtt)	
Sør-Helgeland Regionråd		
Indre Helgeland Regionråd		

1.2 Högsta beslutande organ

Högsta beslutande organ i ideella föreningen MidtSkandia är årsmötet. Årsmötet utser en styrelse med representanter för regionala organ, kommuner och näringslivet. Strategiplan, handlingsplan samt årsbudget för kommande år fastställs vid MidtSkandias medlemsmöte (höstmöte).

1.3 Styrelse 2020

1.3.1 Uppdrag:

Styrelsens storlek och sammansättning skall vara sådan att den representerar partnerskapet inom vår gränsregion. Styrelsens arbetsuppgifter fokuseras mot övergripande och framtidsinriktade mål- och inriktningsfrågor, samt uppföljning. Löpande verkställighetsfrågor delegeras till presidiet (ordföranden och vice/vara-ordföranden) och sekretariat. En styrelse som representerar regionens partnerskap nomineras på följande sätt:

- Från svenska sidan nomineras en ordinarie och en ersättare från Region Västerbotten.
- Kommunrepresentanterna och deras ersättare nomineras av kommunerna i Västerbotten, med tyngdpunkten i 2 gränskommuner mot Norge samt länets största kommun.
- Näringslivsrepresentanten och dess ersättare nomineras av kommunerna i Västerbotten.
- Från norsk sida nominerar Nordland Fylkeskommune en ordinarie och en ersättare/vararepresentant.
- Kommunrepresentanterna och deras vararepresentanter (ersättare) nomineras av kommunerna i Helgeland, med en från vardera av de tre regionråden samt en ordinarie representant från Helgelands största kommun.
- Näringslivsrepresentanten och dess vararepresentant nomineras av kommunerna i Helgeland.
- Medlemsstrukturen bibehålls så att det är Nordland Fylkeskommune, Region Västerbotten och samtliga kommuner i Västerbotten och Helgeland som har möjlighet att bli medlemmar. Företag och organisationer i samma område kan också bli medlemmar.

1.3.2 Styrelse 2020, slutligen kompletterad vid höstmöte:

<u>ORDINARIE</u>	<u>ERSÄTTARE/VARAREPRESENTANT</u>
Geir Waage, Ordf , Rana	Anita Sollie, Rana
Bent-Joachim Bentzen, NFK	Eirik Fiva, NFK
Peter Talseth, Alstahaug	Hanne B Wiig, Alstahaug
Hanne Davidsen, Indre Helgeland Regionråd	Harald Lie, Hattfjelldal
Eilif Traelnes, S H regionråd	Jan Otto Fiplingdal, SH rr
Ingvild Skogvold, Ranaregionen näringsför.	Trine Gabor, Ranareg. NF
Tomas Mörtsell, Vice Ordf , Storuman	Greger Lindqvist, Dorotea
Annika Andersson, Vilhelmina	Kjell Öjeryd, Sorsele
Anna Frej, Reg Vbtn	Jarl Folkesson, Reg Vbtn
Janet Ågren, Umeå	Henrik Jacobsson, Vännäs
Christer Rönnlund, Lycksele	Andreas From, Åsele
Anders Hjalmarsson, Handelskammaren AC	Siv Forsén, Handelskammaren AC

Notera att ersättarna är personliga.

1.3.3 Styrelsemöten och medlemsmöten

MidtSkandias Styrelse har under 2020 hållit fem protokollförda styrelsemöten och föreningen har haft årsmöte och höstmöte.

1.4 Personal och presidium

Det operativa arbetet utförs av ett sekretariat bestående av en i MidtSkandia anställd koordinator (100%) i Tärnaby, och en koordinator i Mo i Rana som köps på konsultbasis (40%) från Rana Utviklingselskap. H-P Carlson har jobbat på det svenska kontoret sedan 1 februari 2019.

I Norge Kristin Frodahl Rognerud varit ansvarig för vårt sekretariat. Kristin är anställd av RU, där vi köper tjänsten. Avtalet med Rana Utviklingselskap förnyades den 1 februari 2020 och gäller i tre år.

Löpande verkställighetsfrågor är delegerade till MidtSkandias presidium (ordförande Geir Waage, vice ordförande Tomas Mörtzell). Styrelsens arbete inriktas mot övergripande och strategiska frågor.

”MidtSkandia gör det enklare och bättre att leva och verka i gränsregionen Västerbotten - Helgeland”

Övergripande områden, fastlagda på Höstmötet 2020:

- *Strategiskt utvecklingsarbete över landsgränsen*
- *Förbättra gränsregional infrastruktur*
- *En synlig och kompetent gränskommitté*

2 VERKSAMHET 2020

Nordiska ministerrådets (NMR) Samarbetsprogram och den grupp av nordiska gränskommittéer som MidtSkandia tillhör utgör en viktig grund för vår verksamhet. Det är att likna vid ett styrande dokument. Under Samarbetsprogrammet finns en Strategisk Handlingsplan och i den en implementeringsplan. I den sistnämnda bidrar gränskommittéerna med sina aktiviteter.

Ministerrådets årliga bidrag på ca 600 000 SEK (400 000 DKK till basverksamhet och 52 000 DKK till insatser) är ett betydelsefullt bidrag till MidtSkandias verksamhet och aktiviteter. Som en av gränskommittéerna under Nordiska ministerrådet har vi stor nytta av nätverken, politiska kontakter och erfarenhetsutbytet. Att stärka relationen till NMR och övriga gränskommittéer ytterligare har därför varit en viktig del av verksamheten under 2020.

Alla nordiska länder har som övergripande nationella mål att uppnå en hållbar utveckling. Det nordiska samarbetet inom regionalpolitik och regional planering, bygger på dessa nationella övergripande mål och har identifierat tre övergripande teman och insatsområden (definierade av Nordiska Ministerrådet i det gällande Nordiska Samarbetsprogrammet):

- Hållbar landsbygdsutveckling
- Innovativa och resilienta regioner
- Hållbara städer och stadsutveckling

Hållbar landsbygdsutveckling: här förväntas insatser och aktiviteter inom demografiska utmaningar, social innovation och entreprenörskap inom service, kompetensutveckling och gränsregionalt samarbete.

Hållbara städer och stadsutveckling: här förväntas insatser och aktiviteter inom de prioriterade områdena, dvs. social hållbarhet och jämställdhet, samhällsplanering, urbana kvalitéer i små och medelstora städer, samt i arktiska områden med tillväxt och utveckling.

Innovativa, hållbara och resilienta (robusta) regioner: här förväntas insatser och aktiviteter inom de prioriterade områdena, dvs. grön tillväxt, blå tillväxt, bioekonomi, smarta energisystem, kompetens- och kapitaltillförsel och strategier för hållbar tillväxt.

Under hösten 2020 togs tre nya arbetsgrupper fram som skall arbeta med dessa tre områden inom ramen för Nordregio (forskningsorganisationen i det nordiska samarbetet). I den grupp som arbetar med Innovativa, hållbara och resilienta regioner deltar H-P Carlson i arbetet för MidtSkandia. H-P är också representant för samtliga gränskommittéer i den samordningsgrupp för detta arbete som Nordregio organiserar. Arbetsgrupperna skall vara verksamma till 2024.

Gränsöverskridande samarbete och gränshinder har länge stått i fokus i det nordiska samarbetet med målet att vara ”Världens mest integrerade och hållbara region”.

Målet för Nordiska ministerrådets engagemang i gränsregionalt samarbete är att se över möjligheterna att ta bort gränshinder för att skapa funktionella enhetliga gränsregioner samt bidra till gränsregional utveckling.

2.1 Medlemsaktiviteter och övergripande aktiviteter

2.1.1 Årsmöte

Årsmötet var planerat att hållas i Umeå i maj. Som ni vet har 2020 varit ett "Annus Horribilis". För att hålla alla säkra och friska har vi under 2020 genomfört det mesta digitalt.

Årsmötet hölls digitalt den 5 juni. Totalt var 16 medlemmar representerade. Årsmötet behandlade sedvanliga frågor i enlighet med stadgarna. Ordförande och vice ordförande blev omvalda. Styrelsen i stort densamma som föregående år. Några poster blev inte tillsatta under årsmötet. Dessa återkommer för val på höstmötet.

En tråkig nyhet som presenterades på årsmötet var att Vilhelmina begärt utträde i och med utgången av 2020.

2.1.2 Höstmötet

Även höstmötet hade vi planerat att kunna hålla som ett fysiskt möte.

Den här gången i samband med studiebesök hos Nordiska Ministerrådet och Greater Copenhagen (gränskommitté-kollega) i Köpenhamn i början av november. Som nästan allt annat under 2020 fick den här fysiska aktiviteten ställas in.

Höstmötet hölls i stället digitalt den 9 november. Mötet samlade 20 deltagare som representerade 16 medlemmar.

Som inledning fick vi en information om Nordiska Ministerrådet och om Gränshinderrådet av Gitte Mondrup och Sandra Forsén. Mathias Lindström från Kvarkenrådet medverkade också och berättade om processen för att omvandla Kvarkenrådet till ett EGTC.

I övrigt avhandlades stadgeenliga frågor. Anna Frej valdes till ledamot i styrelsen som representant för Region Västerbotten och Henric Jakobsson valdes till ersättare i styrelsen som representant för Vännäs kommun. Budget och verksamhetsplan fastställdes, inklusive en sammanfattande strategisk bild.

En annan nyhet på höstmötet var att vi blivit medlemmar (tillsammans med Kvarkenrådet) i AEBR.

Dokumentet finns på [MidtSkandias Webb](#)

2.2 Övriga aktiviteter

2.2.1 Nordiska Ministerrådet, "Köpenhamnsmötet", januari 2020

Samtliga Gränskommittéer har ett årligt möte i Nordens Hus i Köpenhamn. MidtSkandia representerades av Geir Waage och H-P Carlson. Arne Langset deltog också som medlem. Temat för 2020 var den nya visionen för det Nordiska Samarbetet och det nya samarbetsprogrammet.

Bra möte med intressant innehåll och nyttiga diskussioner. Dokumentation finns på webben, midtskandia.org.

2.2.2 Europaforum Norra Sverige

Europaforum är de nordligaste länens i Sverige samarbetsforum för europafrågor. Årets konferens skulle hållas i Östersund, men ställdes in på grund av Corona-pandemin. För positionspapper etc hölls separata möten, men ingen publik konferens arrangerades. Mer information om Europaforum på deras [webb](#). MidtSkandia brukar delta med representant framförallt för nätverksbyggande och bevakning av utvecklingen i EU-relationerna. Europaforum påverkar till exempel i hög grad utvecklingen av de stödprogram från EU som MidtSkandia kan arbeta genom.

2.2.3 Grenseråd, maj 2020

Grenserådet är en samling av gränsregionala organisationer (som MidtSkandia) där man samlas för att gå igenom praktiska gränsrelaterade frågor en eller ett par gånger om året. Det kan handla om gränshinder som upptäcks och åtgärdas, skatteproblematik för pendlare, försäkringsfrågor, handelsfrågor och liknande. Vårens Grenseråd blev digitalt av naturliga skäl. Dokumentation finns på [Midtskandias webb](#).

2.2.4 Gränsregionalt forum, digitalt, november 2020

Den årliga samverkanskonferensen för Gränskommittéerna, andra gränsregionala organisationer, forskningsorgan och projekt knutna till gränsregionala frågor. Arrangeras varje år av en Gränskommitté, med finansiering av Nordiska Ministerrådets Ämbetsmannakommitté för regional utveckling och är ofta en stor två eller tre dagar lång konferens med utställningar etc. Som det mesta annat blev det en digital variant under 2020 och arrangör var Gränskommittén Värmland Östfold.

Tema i år var Nordiska visionen och Coronapandemins effekter. Redovisning från de nordiska temagrupperna och genomgång av det nya samarbetsprogrammet.

MidtSkandia representerades av H-P Carlson och Kristin Frodahl Rognerud. Dokumentation från Gränsregionalt forum finns på vår [webbsida](#).

2.2.6 Grenseråd, november 2020

I pandemins spår var det enkelt att se behovet av ett nytt Grenseråd i digital form. En kortare konferens genomfördes i november med bra innehåll. Fokus på pandemins effekter och åtgärder för att komma tillrätta med problemen. Dokumentation på [webben](#).

Alla var rörande överens om att det saknats många saker i samarbetet, och att det framförallt varit för dåliga förberedelser för olika typer av hot och kriser.

2.2.7 Enkätundersökning i gränsregionen, angående Coronapandemin

Med anledning av pandemin genomförde vi under försommaren 2020 en enkätundersökning i gränsregionen. Frågorna handlade om hur pandemin påverkat företag och verksamheter samt vilka typer av stöd de mottagit. Även frågan om hur de ser på utvecklingen framåt fanns med.

En mycket stor andel av de svenska företagen närmast gränsen hade upplevt riktigt stor påverkan och var hårt drabbade. Framförallt var det den stängda gränsen som var orsaken. En sammanställning av undersökningen finns på vår [webb](#).

3 Projektverksamhet

3.1 Projektområde 1: Utvecklingsarbete över landsgränserna

3.1.1 REGINA:

REGINA har varit ett projekt inom EUs Interreg NPA-program. Projektet avslutades under september 2018. Tyvärr släpade en del redovisning efter och vi har hanterat en del frågor rörande det även under 2020.

3.1.2 Gastronomisk kompetens i MidtSkandia

En förstudie med partners från Vilhelmina, MON, NIBIO etc genomfördes i syfte att utveckla en större projektansökan. Förstudien gick bra och avslutades i början av 2020. Ett av målen var att ta fram underlag för ett större projekt.

Resultaten visade att ett större projekt bar genomförbart och en utveckling av ansökan och partnerskap för det togs fram. Denna sändes in i enlighet med INTERREGs bestämmelser i början av 2020. Tyvärr klarade Nordlands Fylkeskommune inte att fatta beslut i rätt tid vilket gjorde att INTERREG var tvingade att avvisa ansökan på formella grunder. När beslutet från NFK kom, två månader försent, var det positivt - med en finansiering enligt ansökan. Tyvärr gick det ju inte att använda.

3.2 Projektområde 2: Förbättra transport, logistiklösningar och framtida samverkansformer

3.2.1 FAIR 2020-2022

Kvarkenrådet driver projektet FAIR som rör el-flyg i vid bemärkelse och förutsättningar för en snabb implementering av el-flyg specifikt. MidtSkandia är medfinansierare och partner i projektet samt länken till Norge.

H-P Carlson deltar som representant för MidtSkandia i styrgruppen och vi följer arbetet nära.

Under slutet av 2020 utvecklade vi i MidtSkandia en egen projektansökan som skulle komplettera FAIR för att lyfta den Svensk/Norska dimensionen. Mer information om det i samband med projekt STIMS, nedan.

3.2.2 Utveckling av projekt STIMS - Sustainable Transports in MidtSkandia

Ett av resultaten från E12-Atlantica var ett antal rekommendationer om genomförande av ett antal punkter. Två av dem är

- regionalt flyg i öst-/västlig riktning, och
- fossilfria transporter längs E12

Styrelsen MidtSkandia har önskat utvecklande projekt inom området transporter och logistik. Sekretariatet utvecklade därför under hösten 2020 en ansökan för ett transportprojekt med inriktning mot hållbara transporter. Projektet skulle innehålla två delar:

- en el-flygsdel för att komplettera FAIR med den svensk/norska dimensionen (i samverkan med Kvarkenrådet)
- en del för fossilfria tunga transporter

Ett brett partnerskap med stark finansiering utvecklades strax före årsskiftet. MidtSkandia följer arbetet inom Kvarkenrådet uppmärksam och ingenting hindrar att man som medlem i MidtSkandia deltar i Kvarkenrådet EGTC. Som norsk medlem kan man dock inte ta del i de eventuella uppgifter som handlar om förvaltningsuppgifter eller tjänsteleveranser.

3.2.3 SMARTTOUR förstudie

En av de hårdast drabbade branscherna under 2020 är turismen. Under hösten 2020 utvecklade vi en ansökan om en förstudie för att hitta sätt att utveckla turismen i regionen.

Konceptet Smart Tourism sprider sig i världen och går ut på att producera, distribuera och konsumera turistiska upplevelser på ett nytt sätt. Syftet är att undersöka om konceptet kan vara ett sätt att öka konkurrenskraft och stärka regionens företag inom turismen. Även hur det skall gå till och vilka åtgärder som skall prioriteras är delar av förstudien.

Projektet godkändes av Interreg och Region Västerbotten under hösten och skulle starta i början av 2021. Tyvärr måste vi notera att NFK återigen inte levererat beslut i tid, och förstudien har bland annat därför blivit försenad.

Målsättningen är att hitta förutsättningarna för ett huvudprojekt som i så fall skall sökas inom ramen för det nya INTERREG-programmet Aurora.